

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 637
Датум, 02.12.2009. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Н. П. из К., Н. П.1 из К.1, Љ. Р. из В., М. С. из Д., Н. С. из К.2 - Општина Л., Ј. В. из Б. Л., Ул. ... бр. ..., С. З. из Ч., Ж. З. из Б. Л., М. З. из Б. Л., Ул. ..., Р. Ж. из Б. Л., Ул. ... бр. ... и М. У. из Б. Л., Ул. ... бр. ... (који је уједно и заступник за премаће писмена за све остале тужиоце), против тужене АД 1. М. – М., Б. Л., заступа је пуномоћник С. К., адвокат из Б. Л., Ул. ... бр. ..., ради исплате дуга по основу рада, одлучујући по ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-08-000 122 од 26.03.2008. године, на сједници одржаној дана 02.12.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја, побијана пресуда се преиначује у дијелу који се односи на тужиоца М. У. и суди:

Жалба тужиоца М. У. дјелимично се уважава, пресуда Основног суда у Бањој Луци број РС-312/2002 године од 18.01.2008. године се преиначује тако што се тужена обавезује да овом тужиоцу на укупни износ главног дуга од 4.950,06 КМ по основу неисплаћених плата за период од 01.06.2001. до 30.07.2002. године и за период од 08.12.2003. до 01.06.2004. године плати законску затезну камату и за период од 01.10.2007. године, па до исплате, односно док укупни износ тих камата не достигне износ тог главног дуга (зависно - шта ће од тога прије да услиједи).

У преосталом дијелу ревизија се одбија као неоснована.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број РС-312/2002 од 18.01.2008. године одлучено је: да се дјелимичним усвајањем тужбеног захтјева тужиоца М. У. тужена обавезује да му на име неисплаћених плата за временски период од 01.06.2001. до 30.07.2002. године исплати износ од 3.221,80 КМ са законском затезном каматом у износу од 1.911,73 КМ, а за временски период од 08.12.2003. до 01.06.2004. године да му по истом основу исплати износ од 1.728,26 КМ са законском затезном каматом у износу од 1.462,59 КМ и да му накнади трошкове поступка у износу од 100,00 КМ, све у року од 30 дана од дана доношења те пресуде; одбијен је са преосталим тужбеним захтјевом по том основу и цјелокупним захтјевима за исплату

накнаде за топли оброк и превоз за исте временске периоде, као и регреса за 2001. и 2002. годину у укупном износу од 15.520,94 КМ са законском затезном каматом од 01.12.2000. године; да се тужбени захтјеви осталих тужилаца, да им тужена на име плата, накнада за топли оброк и превоз, почев од 01.07.2001. године, па до 30.07.2002. године, и регреса за 2001. и 2002. годину, исплати – Н. П. износ од 9.412,00 КМ, Н. П.1 износ од 9.702,00 КМ, Љ. Р. износ од 9.702,00 КМ, М. С. износ од 11.392,00 КМ, Н. С. износ од 10.352,00 КМ, Ј. В. износ од 9.702,00 КМ, С. З. износ од 9.702,00 КМ, Ж. З. износ од 10.352,00 КМ, М. З. износ од 9.702,00 КМ и Р. Ж. износ од 10.352,00 КМ са законском затезном каматом од 01.12.2000. године, одбијају као неосновани; да се тужба свих тужилаца, у дијелу којим траже исплату плата и накнада за топли оброк и превоз за 12. мјесец 2000. године и 1., 2. и 3. мјесец 2001. године, одбацује као неблаговремена и то Н. П. за износ од 2.298,00 КМ, Н. П.1 за износ 2.578,00 КМ, Љ. Р. за износ од 2.578,00 КМ, М. С. за износ од 2.888,00 КМ, Н. С. за износ од 2.648,00 КМ, Ј. В. за износ од 2.578,00 КМ, С. З. за износ од 2.578,00 КМ, Ж. З. за износ од 2.648,00 КМ, М. З. за износ од 2.578,00 КМ, Р. Ж. за износ од 2.648,00 КМ и М. У. за износ од 2.3738,00 КМ са законском затезном каматом од 01.12. 2000. године; да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-08-000 122 од 26.03.2008. године, дјелимичним уважењем жалбе тужилаца, та првостепена пресуда је преиначена у одбијајућем дијелу који се односи на тужиоце Н. П. и Р. Ж. тако да је тужена обавезана да Н. П. на име дуга по основу разлике у плати за период од 01.01.2002. до 31.07.2002. године исплати 946,40 КМ са законском затезном каматом у износу од 449,80 КМ (обрачунатом од дана доспијећа појединих рата тога дуга, па до 11.11.2004. године) уз даљи обрачун камата на износ од 946,40 КМ почев од 11.11.2004. године, па до исплате, и да му накнади трошкове поступка у износу од 80,00 КМ, а тужиоцу Р. Ж. да по истом основу плати за период од 01.07.2001. до 31.12.2001. године износ од 275,00 КМ са законском затезном каматом на износ од 100,00 КМ почев од 15.12.2001. године и на износ од 172,00 КМ почев од 15.01.2002. године, па до исплате, а за период од 01.01. 2002. до 31.07.2002. године да му исплати износ од 1.272,00 КМ са обрачунатом законском затезном каматом на поједине рате тога дуга до 30.09.2007. године у износу од 1.272,00 КМ (до висине главнице) уз даљњи обрачун камата на досуђену главницу почев од 01.10.2007. године, па до исплате и да му накнади трошкове поступка у износу од 80,00 КМ. У преосталом дијелу жалба тужилаца и у цјелини жалба тужене одбијене су као неосноване.

Благовременом ревизијом тужиоци оспоравају законитост те другостепене пресуде због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примјене материјалног права, истичући: да првостепени суд није поступио по одредбама члана 134. ЗПП и „присилио тужену да достави обрачунске листе” из којих би се видјела основаност њихових потраживања (шта им је исплаћено, а шта није) нако су то тражили поднесцима и на одржаним рочиштима; да би се тиме утврдило да су им исплаћене зараде само за 1., 2., 3., 7. и 8. мјесец 2001. године; да су у том смислу потписали и изјаве да им је дуг за 2001. године измирен; да досуђене камате тужиоцу М. У. у капитализираним износима не достижу износе главног дуга према одредбама члана 46. Закона о висини стопе затезне камате;

да му је уз то и главни дуг досуђен у мањим износима од оних који произлазе из налаза и мишљења вјештака - за период од 01.06.2001. до 30. 07.2002. године у износу од 3.221,80 КМ умјесто износа од 5.133,53 КМ, а за период од 08.12.2003. до 01.06.2004. године у износу од 1.728,26 КМ умјесто износа од 2.090,26 КМ; да је и другостепени суд дјелимичним уважањем жалбе тужилаца Н. П. и Р. Ж. досудио им мање износе – Н. по основу разлике неисплаћених плата за период од 01.01.2002. до 31. 07.2002. године износ од 946,40 КМ умјесто 1.647,40 КМ, а Р. за период од 01.07.2001. до 31.12.2001. године износ од 275,00 КМ и за период од 01.01. 2002. до 31.07.2002. године износ од 1.272,00 КМ умјесто укупног износа по том основу од 2.353,00 КМ; да тај суд погрешно налази да је жалба тужене против првостепене пресуде у овој ствари благовремена, иако је њеном пуномоћнику та пресуда достављена 18.01.2008. године, а жалба изјављена дана 04.02.2008. године (17. дан). Предлажу да се њихова жалба против првостепене пресуде у овом предмету сматра саставним дијелом ове ревизије и да се побијана пресуда приначи у одбијајућем дијелу тако да се њиховим тужбеним захтјевима удовољи у цјелини или да се укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење „уз промјену судије”.

Тужена није поднијела одговор на ревизију.

Размотривши ревизије и побијану пресуду по одредбама члана 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске”, број 58/03 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП), као и цјелокупне списе предметне правне ствари, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Према одредбама 240. став 2. ЗПП, ревизија се не може изјавити из разлога погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања. С друге стране, нема законске одредбе по којој би жалба могла да буде саставни дио ревизије, јер се ради о различитим правним средствима. Отуда отпада правна могућност да овај (ревизиони) суд испита побијану пресуду и по том разлогу и да размотри жалбу тужилаца против првостепене пресуде.

Из списка предмета и образложења првостепене пресуде у овој ствари произилази: да је тужба поднесена 22.05.2002. године; да је она за сва потраживања доспјела до 01.06.2001. године неблагоприятна - с обзиром на одредбе члана 105. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске”, број 38/00), па да се у том дијелу одбацује; да су сви тужноци, осим М. У., приликом примитка одређених новчаних средстава од тужене, у периоду од 20.05.2004. до 09.05.2005. године (датуми поближе наведеним на стр. 4. ал. 2. пресуде) дали писмене изјаве да немају никаквих даљих потраживања према туженој и да се ова са тим сагласила, па да је тиме престала и њена обавеза за потраживања која су предмет овог спора - на основу члана 344. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ”, број 29/78, 39/85 57/89 и „Службени гласник Републике Српске”, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04 - у даљем тексту: ЗОО); да се отуда и тужбени захтјеви у том дијелу одбијају као неосновани; да је тужилац М. У. потписао потврду да су му измирена дуговања за 1., 2., 3., 7. и 8. мјесец 2001. године, а да је на основу налаза и мишљења вјештака финансијске струке утврђено да му плате, односно разлике плата нису исплаћене за период од 01.03.2001. до 30.07.2002. године у укупном износу од 3.221,00 КМ и за период од 08.12.2003. до 01.06.2004. године (када је био на раду као предсједник

синдикалне организације) у износу од 1.728,00 КМ; да му се на те износе главног дуга досуђују законске загезне камате у износима од 1.911,73 КМ и 1.462,59 КМ - уз констатацију да су оне „достигла висину главног дуга”, па да се отуда досуђују у фиксном износу „према налазу и мишљењу вјештака”.

Другостепени суд побијаном пресудом усвоја разлоге првостепеног суда као правилне, осим у дијелу који се односе на тужиоца Н. П. и Р. Ж. Наиме, налази да ни они нису потписали изјаве да немају даљих потраживања према туженој, па да се тако указују основаним њихови тужбени захтјеви по основу разлике у платама за периоде и у износима како је то наведено у диспозитиву те пресуде - такође према налазу и мишљењу вјештака финансијске струке.

Полазећи од таквог стања ствари, овај суд налази да је неоснован приговор тужилаца да су у својим поднесцима и на свим рочиштима одржаним код првостепеног суда тражили да се туженој наложи да достави обрачунске листе из којих би се видјело шта им је исплаћено, а шта није. Наиме, до припремног рочишта, одржаног дана 27.06.2007. године, таквог приједлога није било. На том рочишту предложили су само извођење доказа вјештачењем по вјештаку финансијске струке и притом одредили предмет вјештачења (чињенице које тиме треба утврдити). Након тога отпала је и правна могућност да се изводи доказ који већ није предложен из оправданих разлога - с обзиром на одредбе члана 94. став 1. тачка 3. и члана 102. став 2. ЗПП. Вјештак је, како то произлази из списка предмета, користио сву расположиву документацију туженог - укључујући и платне листе његових радника, међу којима и тужилаца, па тако није вјероватно да би се непосредним увидом у ту документацију утврдило битно другачије чињенично стање.

У списима предмета постоје изјаве и потврде свих тужилаца осим М. У., Н. П. и Р. Ж. из којих јасно (и без икаквих ограничења) произилази да они изјављују да немају никаквих даљњих потраживања према туженој, па отуда не стоји ревизиони навод да се оне односе само на период измирених обавеза из 2001. године. Отуда је, и по налазу овог суда одбијајући дио побијане пресуде правилно заснован на одредбама члана 344. ЗПП.

Главни дуг тужиоцу М. У. утврђен је на основу допунског налаза и мишљења вјештака финансијске струке М. Ј. од 08. 12.2007. године, којим је он кориговао свој првобитни налаз за новчане износе који су му исплаћени, па тако не стоји ни приговор да су му досуђени мањи износи од оних који произилазе из тог налаза и мишљења. Налазом и мишљењем тог вјештака утврђене су и основана потраживања тужилаца Н. П. и Р. Ж. у износима који су досуђени побијаном пресудом. Притом свакако ваља имати у виду и одбитак оних износа за које је тужба одбачена као неблаговремена.

Приговор неблаговремености жалбе тужене против првостепене пресуде у овој правној ствари указује се ирелевантним већ из разлога што је та жалба одбијена у цјелини. Узгред, тужиоцима се указује да је она благовремена с обзиром на чињеницу да је задњи дан петнаестодневног рока за њено изјављивање падао у суботу 02.02.2008. године, када суд није радио, па се у таквој ситуацији тај законски рок продужава на први наредни радни дан, у овом случају на понедељак - 04.02.2008. године (члан 324. став 4. ЗПП.).

Према томе, нема повреде одредаба парничног поступка због којих је ревизија изјављена, а тиме ни ревизионог разлога из члана 240. став 1. тачка 1. ЗПП па се отуда ревизија свих тужилаца, осим тужиоца М. У., одбија као неоснована на основу члана 248. тога закона - уз напомену да из списка предмета произлази да у проведеном поступку није било недостатака који би се односили на страначку способност и заступање странака у овом спору.

Ревизиони приговор да су М. У. затезна камага неправилно одређена, указује се основаним. Наиме из изреке првостепене пресуде, коју у том дијелу у цјелини потврђује и другостепени суд, произилази да је овом тужиоцу главни дуг за период од 01.06.2001. до 30.07.2002. године досуђен у износу од 3.221,80 КМ са припадајућом законском затезном каматом у фиксном износу од 1911,73 КМ, а за временски период од 08. 12. 2003. године до 01.06. 2004. године да му је главни дуг досуђен у износу од 1.728,26 КМ са припадајућом законском затезном каматом такође у фиксном износу од 1.462,59 КМ, све то без одредбе да камата на те износе главног дуга тече и даље до висине главног дуга. У том дијелу нижестепене пресуде су засноване на погрешној примјене одредаба члана 46. Закона о висини стопе затезне камате („Службени гласник Републике Српске”, број 19/01 и 52/06) - да обрачунаге затезне камате могу да теку до износ главног дуга (не могу бити веће од главног дуга). С обзиром на то, ревизија се у том дијелу уважава, јер је остали ревизиони разлог из члана 240. став 1. тачка 2. ЗПП, тако да се побијана пресуда преиначује на начин одређен у изреци ове пресуде на основу члана 250. став 1. тога закона.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Амила Подрашчић